

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE Filozofická fakulta		
Došlo:	13. 03. 2014	Registr. zif:
Ev. č.:	VR-2650-2014	Výnos: VaV

Oponentský posudek k návrhu na jmenování profesorem

doc. Mgr. et Mgr. Andrej Démuth, PhD.

Posudek je vypracován na žádost děkanky Filozofické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě prof. PhDr. Marty Dobrotkové, Csc. ze dne 7.2. 2014 a vychází ze spisu přiloženého k žádosti doc. Mgr. Mgr. Andrej Démutha o zahájení jmenovacího řízení, a také z osobní znalosti jmenovaného.

Pedagogicko výchovná způsobilost

Doc. Démuth má více než patnáctiletou praxi učitele na vysoké škole (Katedra filozofie Filozofickej fakulty TU, Katedra filozofie FF CM Trnava), z toho pět let působí jako docent, předtím jako asistent a odborný asistent. Pod odborným vedením A. Démutha tři doktorandi obhájili své disertační práce a byla jim udělena vědecká hodnost PhD. Aktuálně vede pět dalších disertačních prací. V průběhu své kariéry připravil více než dvě desítky vysokoškolských kurzů a publikoval dvě vysokoškolské učebnice. Jeho přednášky poslouchaly stovky absolventů FF TU v Trnavě a na základě osobní zkušenosti z několika konferencí, kde jsem měl tu čest kolegu Démutha poznat, mohu konstatovat, že jeho rétorické schopnosti jsou vysoké a jeho přednášky zapalující a poutavé. Na základě všech těchto skutečností prohlašuji, že z hlediska hodnocení pedagogické práce doc. Mgr. et Mgr. Andrej Démuth, Ph.D. splňuje kritéria pro působení ve funkci vysokoškolského profesora.

Vědecko výzkumná způsobilost

Vědeckou hodnost PhD. Andrej Démuth získal v roce 2000 na FF TU v Trnavě, vědeckopedagogickou hodnost docent v roce 2009 na téže univerzitě. Doc. Démuth se od počátku své odborné kariéry věnuje výzkumu zejména v oblasti epistemologie, kognitivní vědy a dějin vědy a filozofie. Přehled jeho

publikací je velmi solidní. Také proto všechny interní bodové požadavky pro profesuru splňuje se značnou rezervou. Je autorem sedmi monografií, z toho tři zahraničních cizojazyčných, sto deseti původních vědeckých publikací (z toho dvacet čtyři publikoval v zahraničních vědeckých časopisech). O významu publikační aktivity doc. Démutha svědčí fakt, že sedmdesát osm tuzemských a třicet tři zahraničních autorů považovalo za podstatné citovat ve svých pracích právě jeho díla.

Za vyzdvižení stojí zejména Démuthovy práce týkající se podstaty vnímání. Zkoumá v nich podmínky, možnosti a hranice empirického poznání, čímž vytváří epistemologickou bázi pro všechny speciální vědy. Démuth přesvědčivě ukazuje, že poznání není otisk vnější reality do naší mysli, nýbrž že mysl realitu již předem vždy nějak strukturuje. K objektivitě, na kterou doc. Démuth odmítá rezignovat, se lze přiblížit jen tak, že budeme současně zkoumat lidský aparát k zobrazování světa, i to, co zobrazuje. Proces vědění a objekt vědění nelze od sebe legitimně oddělovat. Doc. Démuth proto sází na to, že když do našich kognitivních aktivit zahrneme i teorie o fungování mozku – kognitivní vědu, pak se snad z bludného epistemického kruhu budeme moci vymotat.

Osobní přínos pro rozvoj oboru

Z předchozího plyne, že osobní přínos Andreje Démutha pro rozvoj oboru systematická filozofie je značný. Přispěl mnoha původními vědeckými pracemi v oblasti teorie vnímání a epistemologie, stejně jako dějin filozofie a vědy či etiky. Za ocenění stojí zejména jeho schopnost interdisciplinárního přesahu. Ve svých pracích doc. Démuth ukazuje, že vědecké teorie nejsou jen prostým a jednoduchým odrazem objektivní skutečnosti, ale že se na jejich vytváření podílejí struktury lidské mysli i sociokulturní podmínky poznání. Proto se pokouší, a nutno podotknout, že velmi úspěšně, o novou heuristiku - bohatší metodu poznání, již by došlo k opětovnému sloučení přírodních a humanitních věd. Andrej Démuth je typem nového vědce, který si ostře uvědomuje, že úzká specializace, byť v jakémkoli oboru, nemůže obstát při konfrontaci z širším vědním celkem. Každý badatel by měl mít minimálně tři předměty svého zkoumání. Svou disciplínu, její subdisciplínu, tj. disciplínu strukturálně o řád níže a její superdisciplínu, tj. disciplínu strukturálně vyšší. Jen to mu umožní vyhnout se riziku redukcionismu a absolutizace zákonů vládnoucích v jeho vlastním oboru. Svým dílem doc. Démuth plně dokazuje, že tato ambice není nenaplnitelná.

Doc. Démuth se navíc snaží prosadit toto nové pojetí vědy i institucionálně. Stal se iniciátorem a hybatelem Centra kognitivních študií při Katedře filozofie FF TU, jehož cílem je snaha o propojení filozofie se sousedními oblastmi výzkumu. Za zmínku stojí i jeho práce redaktorská a ediční – je mimo jiné

hlavním editorem edice Kognitivne štúdiá, v rámci které vyšly již téměř dvě desítky publikací.

Zvláště je nutno ocenit vyváženost jeho osobnosti, kde jsou v rovnováze kvality pedagogické a vědecké i schopnost tyto poznatky využívat a dál předávat. Filozofická fakulta TU v Trnave v něm také proto našla kvalitního akademického funkcionáře a pověřila ho po určitou dobu zastávat funkci děkana.

Vyjádření ke jmenování profesorem

Konstatuji tedy, že doc. A. Démuth splňuje požadavky § 12 ods. 1 písm. e) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách stejně jako Kritériá habilitácie docentov a vymenovania profesorov Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave zejména tím, že:

- a) vědecky a pedagogicky působí v daném studijním oboru na vysoké škole, kde se také úspěšně habilitoval na základe habilitační přednášky,
- b) ovlivnil vývoj daného studijního oboru vytvořením vědecké školy resp. prakticky prosadil novou výzkumnou strategii,
- c) je v daném studijním oboru uznávanou vědeckou osobností,
- d) jeho vědecké práce dosáhly mezinárodního uznání.

Závěr

Doporučuji, aby doc. Mgr. et Mgr. Andrej Démuth, PhD. byl jmenován profesorem pro obor *Systematická filozofia*.

V Olomouci dne 11.3. 2014

